

Çanakkale’de Bir Sağlıkçı: Ayşe (İntepe) Hanım*

Nazım İNTEPE**

Selanik doğumlu Ayşe Hanım’ı yani babaannemi bu yazının konusu yapan husus küçüklüğümde kendisinden işittiğim Çanakkale Cephesi ile ilgili hatıralarıdır. Babaannem İzmir’de yaşamış, ben 12-13 yaşlarında iken 1977 yılının Temmuz ayında vefat etmiştir.

Kendisinin, oğlu Cevdet Sefa İntepe (d. 1928) ve bana anlattığına göre; 17 yaşında iken İzmir’in Konak semtindeki Gureba-yı Müslimin (Konak Kadın Doğum Hastanesi) Hastanesi’nde hasta bakıcısı, pansumancı olarak çalıştığı gibi gerektiğinde de mutfak ve temizlik işlerinde çalışmış.

Yaralılardan Muş’lu Raşit Oğlu Ali ile tanışıp evlenerek onunla beraber Çanakkale’de devam eden savaşa gider. Çanakkale Muharebelerinde eşinin görevli olduğu İntepe bölgesinde bir veya bir buçuk yıl cephede kalır.

Babaannem hatıralarında kendisine asker elbisesi, çizmeleri ve gerektiğinde kullanılmak üzere tüfek verildiğini söylemekteydi. Ayrıca askerlerin yazın sıcakta, susuz, toz duman içinde çok zahmetler çektiğini ve bombardıman sonrası parçalanarak şehit olan ve yaralanan askerlere şahit olduğunu anlatmaktaydı.

Kendisinin daha çok mutfakta yemek yapma hizmetlerinde bulunduğunu, evlenmeden önce hastanede yaptığı iş olan hastabakıcılık işini ve cephe gerisinde gerekli işleri görmek için ata bindiğini anlatırdı.

Bu anlattıklarından zihnimde kalan en önemlisi ise, “bir gün fotoğraf çekmek için merkez karargâhtan insanların geldiğini ve kendisinin de asker elbisesi içinde elinde tüfeğiyle bir fotoğrafını çektiğini” belirttiği ifadelerdi. Babaannemin Çanakkale Muharebeleri’nde kendisinin fotoğrafının çekildiğini söylemesini o gün yadırgamış hatta hiç inanmamıştım. O günkü düşünceme göre o zaman fotoğraf makinesinin olduğuna bile inanamaz doğrusu hayal kurduğumu zannedirdim. Ancak 2008 yılında Feyzullah Akben editörlüğünde yayınlanan, “Sağlık Ordusu” adlı resimli kitabın 163. sayfasında, altında “Sağlıkçı kadın tüfeğiyle” notunun olduğu (Ek 1) bir fotoğrafı gö-

* Bu yazının, yayın kurumumuz tarafından hakem sürecine tabi tutulmadan yayınlanmasına karar verilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., İzmir Şifa Üniversitesi Tıp Tarihi ve Etiği Anabilim Dalı; nazim.intepe@sifa.edu.tr

rünce babaannemi tanıdım. Fotoğrafi hiçbir yorum yapmadan babam Cevdet Sefa'ya gösterdiğimde onun da ilk sözü "bu annemin resmi" oldu. Resimde muhtemelen 18 yaşında olsa da o günkü savaş şartlarında toz toprak içinde güneşin de etkisiyle yüzü daha büyük göstermektedir. Ancak daha sonra babaannemin diğer resimleriyle (Ek 2) karşılaştırınca aynı tipik duruşu ve yüz şekliyle resimdeki kadının babaannem olduğu kanaati bende kuvvetlendi.

Babaannemin, Çanakkale Zaferi'nden ve Kurtuluş Savaşı'ndan sonra eşi Muş'lu Raşit Oğlu Ali'den iki kız, bir erkek çocuğu olmuş, iki kız küçük yaşta vefat etmiştir. Oğlu Sefa İntepe ise halen hayattadır (Ek 3).

EKLER

Ek 1: Ayşe (İntepe) Hanım

Ek 2: Ayşe Hanım'ın Nüfus Cüzdanı

Ek 3: Oğlu Cevdet Sefa İntepe ve Ayşe İntepe